

**НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНО ГРАНИЧНО УПРАВЛЕНИЕ
В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
2020-2025**

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ

1. ГРАНИЧЕН КОНТРОЛ

Общ преглед

1.1. Гранични проверки

1.2. Гранично наблюдение

1.3. Предотвратяване и разкриване на престъпления през държавната граница

1.4. Механизъм за насочване на лица и международна закрила

2. ОПЕРАЦИИ ПО ТЪРСЕНЕ И СПАСЯВАНЕ

3. АНАЛИЗ НА РИСКА

4. СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ ПОДКРЕПЯНО И КООРДИНИРАНО ОТ ЕВРОПЕЙСКАТА АГЕНЦИЯ ЗА ГРАНИЧНА И БРЕГОВА ОХРАНА

5. МЕЖДУВЕДОМСТВЕНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

6. СЪТРУДНИЧЕСТВО С ТРЕТИ СТРАНИ

7. МЕРКИ В ШЕНГЕНСКОТО ПРОСТРАНСТВО

8. ВРЪЩАНЕ

9. ИЗПОЛЗВАНЕ НА МОДЕРНИ ТЕХНОЛОГИИ

10. МЕХАНИЗЪМ ЗА КОНТРОЛ НА КАЧЕСТВОТО

11. МЕХАНИЗЪМ ЗА СОЛИДАРНОСТ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ЕВРОПЕЙСКО ФИНАНСИРАНЕ

12. ОСНОВНИ ПРАВА

13. ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

14. НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ИНОВАЦИИ

15. ПРИЛОЖЕНИЯ

- 1. Списък със съкращенията

ВЪВЕДЕНИЕ

Интегрираното гранично управление е един от основните елементи за гарантиране на пространство на свобода, сигурност и правосъдие, и като такова то следва да се разработва и прилага на европейско и национално ниво. Единното и хармонизирано прилагане на правилата и стандартите за граничен контрол е от съществено значение за ефективното управление на външните граници на ЕС, преодоляване на свързаните с миграцията предизвикателства и допринасяне за сигурността на ЕС.

През юни 2018 г. Съветът по правосъдие и вътрешни работи прие заключения, в които се приканва ЕАГБО, в тясно сътрудничество с ДЧ и ЕК, да разработи техническа и оперативна стратегия за ЕИГУ. В допълнение, ДЧ се приканват да изготвят или да приведат в съответствие подходящи национални стратегии в рамките на шест месеца от приемането от Агенцията на техническата и оперативната стратегия за ЕИГУ.

През ноември 2019 г. бе приет новия Регламент¹ за ЕГБО, с който моделът на ЕИГУ бе доразвит. Съгласно чл. 7 (1) ЕИГУ е споделена отговорност между ЕАГБО и националните органи, отговорни за управление на границите, вкл. брегова охрана.

В изпълнение на тази споделена отговорност, на 27 март 2019 г. ЕАГБО утвърди Техническата и оперативна стратегия за ЕИГУ, а ДЧ следва да изготвят националните си стратегии, които да съответстват на европейската.

В чл. 4 от Регламента са заложили основните елементи на ЕИГУ чрез определяне на 12 стратегически компонента:

1. Граничен контрол;
2. Провеждане на търсене и спасяване в ситуации, които може да възникнат по време на операции за наблюдение на границите;
3. Анализ на риска;
4. Сътрудничество между ДЧ;
5. Междуправително сътрудничество между националните органи, които отговарят за граничния контрол или за други задачи, извършвани на границата
6. Сътрудничество между съответните институции, органи, служби и агенции на Съюза;
7. Сътрудничество с трети страни;
8. Технически и оперативни мерки в рамките на Шенгенското пространство;
9. Връщане на ГТС;
10. Използване на най-съвременни технологии;
11. Механизъм за контрол на качеството;
12. Механизми за солидарност, включително финансиране от ЕС.

В допълнение към основните компоненти, съществуват три хоризонтални компонента: основни права, образование и обучение и изследвания и иновации.

Съгласуваността и взаимодействието между всички тези компоненти и теми е от ключово значение за ефективното и еднакво прилагане на европейското интегрирано гранично управление в различните нива на четиристепенния модел за контрола на достъпа на европейско и национално ниво (дейности в трети страни, граничен контрол по външните граници, мерки, прилагани в областта на свободното движение и мерки за връщане).

¹ Регламент (ЕС) 2019/1896 на ЕП и на Съвета от 13.11.2019 за европейската гранична и брегова охрана и за отмяна на Регламенти (ЕС) 1052/2013 и (ЕС) 2016/1624

Националната стратегия на България за ИГУ е изготвена в съответствие с Техническата и оперативна стратегия за ЕИГУ. Тя следва четиристепенния модел за контрол на достъпа и стратегическите компоненти на ЕИГУ. В допълнение към основните компоненти, стратегията покрива и трите хоризонтални теми: основни права, образование и обучение и изследвания и иновации, като те са изведени в отделни глави.

Стратегията обхваща период от пет години (2020-2025), като може да бъде актуализирана при необходимост, включително и ако Техническата и оперативна стратегия за ЕИГУ бъде изменена. Пет годишният период се свързва с новия институционален цикъл на ЕС. С по-кратък период не може да се постигне устойчивост на постиженията, а по-дългият период не би отчел динамиката в развитието на политиките. Редът за актуализиране на Стратегията е същият като реда за нейното изготвяне и одобряване.

Стратегията е разработена от стратегическата работна група „Интегрирано гранично управление“ към НСМГУИ, включваща експерти от всички ведомства, имащи отношение към дейностите по управление на границите. При изготвянето на стратегията са взети предвид всички стратегии на национално ниво, като е осъществена необходимата съгласуваност и последователност. Тази работна група следи за изпълнението на стратегията, предлага решения за отстраняване на проблеми и прави редовни доклади на НСМГУИ.

Стратегическите цели, заложи в стратегията по отделните компоненти, се изпълняват чрез дейности, включени в План за действие. Той се изготвя ежегодно, като НСМГУИ осъществява политическия надзор по неговото изпълнение.

Стратегията и Планът за действие се одобряват от Националния съвет по миграция, граници, убежище и интеграция и приемат от Министерския съвет на Република България.

Националната стратегия за ИГУ в България отчита трите стратегически цели на Техническата и оперативната стратегия за ЕИГУ: 1. Намалена уязвимост на външните граници въз основа на цялостна осведоменост за ситуацията; 2. Безопасни, сигурни и добре функциониращи външни граници на ЕС и 3. Постоянни възможности на европейската гранична и брегова охрана.

Основните цели на Националната стратегия за ИГУ в България са: осъществяване на ефективен граничен контрол; засилване на сътрудничеството с трети страни с цел намаляване на миграционния натиск и ефективно връщане на лицата; разработване и оптимизиране на националните информационни системи за постигане на оперативната съвместимост с европейските информационни системи, както и ефективно противодействие на трансграничната престъпност.

Визия: През територията на България преминават пет Европейски транспортни коридора, което налага осигуряване на безпрепятственото преминаване на хора и стоки през границите. Същевременно България е разположена на един от най-засегнатите миграционни маршрути – Източно-средиземноморския, което налага поддържане на най-високо ниво на охрана на границата.

Мисия: България е държава на предна линия с едни от най-чувствителните външни граници на ЕС. Това предопределя нейната мисия като ДЧ, която поема несъразмерно големи отговорности и тежести по гарантиране сигурността на ЕС, по контрола на легалното преминаване на външните европейски граници, по противодействие на нелегалното преминаване и трансграничната престъпност и по приема на лица, търсещи международна закрила и лица, които подлежат на връщане. България разчита на спазването на европейските принципи на споделена отговорност и справедливо разпределение на тежестите в

управлението на границите и миграцията.

Ценности: Професионализъм, зачитане, сътрудничество, съответствие, прозрачност и отчетност, основни права.

1. ГРАНИЧЕН КОНТРОЛ

Географското положение на България в Югоизточната част на Европа и като част от Балканския полуостров, определя страната като най-пряк път между страните от Западна и Централна Европа, Близкия изток и Азия. Петте европейски транспортни коридора, преминаващи през територията на България, обуславят непрекъснат и интензивен трафик на лица и ППС, който ежегодно се увеличава. Местоположението на страната на пътя на Източно-средиземноморския маршрут определя високите нива на миграционен натиск към България.

По отношение на незаконната миграция България се определя като транзитна страна за движението на мигранти в посока държавите от Централна и Западна Европа. Тенденция, която се очаква да остане устойчива и през следващите години.

Общата дължина на държавните граници на България е 2368 км, сухоземните граници са 1345 км, морска - 412 км и речна по река Дунав - 611 км. Външни граници за ЕС са 1225 км, а 1143 км са вътрешни граници.

Основен орган, отговорен за граничния контрол, е ГДГП-МВР. Прилага се тристепенна система на управление на принципа една дирекция - една граница. Обособени са 7 териториални звена – РДГП, в състава на които са създадени звена от по-нисък ранг – 38 ГПУ, 2 БГПК и 38 ГКПП. За външните граници отговарят 5 РДГП, 22 ГПУ, 20 ГКПП и една БГПК, а на вътрешните - 2 РДГП, 16 ГПУ, 18 ГКПП и една БГПК.

Въздушното наблюдение на граничната зона и териториалното море се изпълнява от СОВН – самостоятелно звено в ГДГП.

Граничният контрол е дейност, състояща се от гранични проверки в зоните на ГКПП и гранично наблюдение в граничната зона между ГКПП. На граничен контрол подлежат лица, предметите в тяхно владение, транспортните средства и стоките при и по повод преминаване на държавната граница или присъствието им в граничната зона. В граничния контрол ГДГП си взаимодейства с други структури на МВР, МО, МФ, МТИТС, МЗХГ, МЗ, ДАНС, ДАР, ДАБ-МС.

На външните граници контролът на стоките е в правомощията на АМ, а на вътрешните граници контролът се извършва от съвместни екипи от служители на ГДГП, АМ и НАП.

Граничният контрол се извършва по начин, гарантиращ сигурността не само на границите на България, но и сигурността на останалите ДЧ на ЕС. Комплексните мерки в системата за граничен контрол на България се прилагат както на външни, така и на вътрешни граници и имат за цел своевременно разкриване, пресичане и предотвратяване на незаконно преминаване и извършване на престъпления през държавната граница и в граничната зона.

На международните летища органите на ГДГП осъществяват гранични проверки и специфична охранителна дейност в обществените зони на летищните комплекси и прилежащите територии на комплекса във взаимодействие с други органи на МВР и компетентни държавни структури, отговорни за постигането на сигурност в гражданското въздухоплаване.

1.1. Гранични проверки

Граничните проверки на ГКПП представляват система от последователни действия и организационни мерки по отношение на всяко преминаващо през държавната граница лице, с цел установяване на неговата самоличност, наличието на необходимите условия за преминаване през държавната граница и липсата на мерки, ограничаващи движението му през границата на България. Граничните проверки включват и проверки на превозните средства и вещите във владение на лицата, които пресичат границата.

През територията на страната минават пет от десетте ЕТК с изградени трансгранични пътища, на които са разположени следните ГКПП:

ЕТК № IV	Видин – Кулата/Видин - Капитан Андреево (Румъния - Гърция/Румъния - Турция)
ЕТК № VIII	Гюешево – Варна/Бургас (Северна Македония – Черно море)
ЕТК № IX	Русе – Маказа (Румъния – Гърция)
ЕТК № X	Калотина – Капитан Андреево (Сърбия – Турция)
ЕТК № VII	по р. Дунав чрез ГКПП на пристанища на българо-румънската граница

Наблюдава се устойчив ръст на входящия и изходящия трафик, в т.ч. и на транзитно преминаващите лица и пътни превозни средства през България. Причините за увеличението на движението през ГКПП са свързани с нарастване на туристическия пътничопоток от съседни и други държави, навлизане на нискотарифни превози на пътници по въздух и суша, увеличаване на международния стокообмен, облекчаване на визовите изисквания спрямо гражданите на трети страни, включително съседни на България и други. Увеличаването на трафика изисква осигуряване на достатъчен персонал, за да се гарантира плавното му преминаване при качествен граничен контрол.

В съответствие с разпоредбите на чл. 8 от Кодекса на шенгенските граници на ГКПП на външните граници се извършват систематични гранични проверки на всички лица и документи за пътуване при влизане и при излизане от страната. На ГКПП на вътрешните граници се извършват систематични гранични проверки на всички лица и на документите им за пътуване при влизане в България и несистемни гранични проверки спрямо лицата, ползващи се с правото на свободно движение съгласно правото на Съюза при излизане от страната, като в базите данни се извършват несистемно, въз основа на оценка на риска. Въвеждането на систематичните проверки в отговор на терористичните заплахи изисква осигуряване на достатъчно персонал, за да се осигури бързо преминаване без това да се отразява на качеството на проверката.

Всички ГКПП функционират в режим 24/7, само 2 ГКПП на българо-румънска са с работно време от 08:00 до 20:00 ч.

На българо-гръцката и българо-румънската граница на 11 (единадесет) ГКПП (с Румъния – 7 (седем) ГКПП и с Гърция – 4 (четири) ГКПП) се осъществява съвместен контрол, при който граничните проверки се извършват от граничните органи на двете държави при едно спиране на проверяваните лица и превозни средства при влизане и при излизане.

Различните информационни системи са интегрирани и по този начин се получава много добра осведоменост на ГКПП. На АРМ се извършват проверки в АИС ГК. АИС ГК взаимодейства и извежда информация в реално време от базите данни на АИС ИД, ШИС и информационната система на МОКП „Интерпол“. За проверка на регистрационното състояние на преминаващи ППС с българска регистрация, АИС ГК кореспондира с АИС КАТ „Регистрация на превозни средства и собствениците им“. При проверка на български визи, издадени на ГТС, АИС ГК взаимодейства с НВИС на МВнР. АИС ГК позволява извличане на информация, свързана с предишни преминавания на лица и превозни средства за последния едногодишен период.

При извършване на граничните проверки се осъществява взаимодействие с оперативно-издирвателните органи на МВР и със специализираните органи за защита на националната сигурност в случай на установено съвпадение, получено в резултат на съпоставяне на резервационните данни на пътници (PNR) с националните бази данни, ШИС и Интерпол или с данни по предварително определени критерии.

През 2021 година на ГКПП предстои да бъде въведена в експлоатация ЕЕС на ЕС, която ще калкулира времето на разрешения им престой на територията на ЕС, чрез регистриране на деня и мястото на влизане и излизане на ГТС, допуснати за краткосрочен престой на територията на ДЧ. ЕЕС ще записва и обработва биометрични данни (пръстови отпечатъци и снимка). Операционализирането на системата изисква допълнителни финансови, технически и инфраструктурни ресурси, както и допълнителен и подходящо обучен персонал.

На всички ГКПП са обособени места за „проверка на втора линия“.

Граничните проверки са насочени и към разкриване на опити за незаконно преминаване през ГКПП на укрити в транспортни средства лица или чрез използвани от тях неистински и преотстъпени документи за самоличност. За проверките се използва пълният капацитет на наличните в зоните на ГКПП стационарни и мобилни технически средства. На контрол и проверка подлежат и лица, багажи и превозни средства за наличието на взривни вещества, оръжия, боеприпаси, пиротехнически изделия, ядрени материали и други радиоактивни източници при преминаването им през държавната граница. Всички ГКПП на външните граници – сухоземни, въздушни и на морските товарни пристанища, на ГКПП с товарен трафик на границата с Гърция и на два от ГКПП със засилен товарен трафик на границата с Румъния, функционира система с технически средства за радиационен контрол. През 2017 г. приключи пълната интеграция на обектите със стационарно оборудване на Национална комуникационна система за радиационен контрол, която осигурява възможност в НКЦ на ГДГП в реално време да постъпват данни от централните алармени станции и порталните монитори, инсталирани на ГКПП.

Граничната проверка може да се извършва едновременно с някой от другите видове граничен контрол – митнически, ветеринарномедицински, фитосанитарен, здравен и контрол на транспортните средства. В тези случаи, на ГКПП на външни граници, граничните полицейски служители взаимодействат със служителите на АМ и с държавните здравни инспектори. Взаимодействието се осъществява въз основа на споразумения между съответните органи за граничен контрол или общи планове за изпълнение и в съответствие с НГКПП.

Най-честите нарушения на граничния режим, установени на ГКПП, са използване на преотстъпени, преправени и неистински документи за пътуване и пребиваване, избягване на

гранична проверка чрез укриване на лица в пътни превозни средства, трафик на противозаконно отнети МПС и такива, обект на лизингови измами и контрабанда на акцизни стоки. Това налага поддържане на високо ниво квалифицирани служители по фалшиви документи и извършване на щателни проверки чрез непрекъснато следене развитието на начините на работа на престъпните групи.

Граничните проверки ще продължат да се извършват при запазване на тенденциите за увеличаване на пътничопотока, лекия и товарен трафик, въвеждане на нови АИС за контрол и нови технически средства. Основните предизвикателства на ГКПП ще бъдат свързани с установяване на все по-качествено фалшифицирани документи за пътуване и пребиваване и случаи на злоупотреба със самоличност чрез ползване на различни методи и техники за изработване на документи, включително и в автоматизираните гранични проверки. Очаква се да продължи тенденцията на увеличаване на броя на лицата, които правят опити за преминаване през граничните пунктове укрити в превозни средства, контрабандата на акцизни стоки, трафика на противозаконно отнети МПС и трафика на наркотици.

Стратегически цели:

1. Увеличаване на персонала на ГКПП и осигуряване на необходим брой обучени гранични полицейски служители за всички ГКПП за осъществяване на бързи и ефективни гранични проверки.

2. Осигуряване на нормалната пропускателна способност на ГКПП чрез разширяване и подобряване инфраструктурата и организацията на движение на съществуващите гранични пунктове и изграждане на нови.

3. Развитие, въвеждане и ефикасно използване на технически решения и системи за постигане надеждни и резултатни гранични проверки.

1.2 Гранично наблюдение

Граничното наблюдение е дейност по организиране и прилагане на охранителни мерки между ГКПП за предотвратяване незаконното преминаване на държавната граница, противодействие на контрабандата, незаконната миграция, трафика на хора и трансграничната престъпност, във всичките ѝ форми на проявление, като се планира и осъществява по линия на държавната граница, в граничната ивица и в дълбочина на (30 км) гранична зона. Наблюдението се осъществява по всички граници (вътрешни и външни), като засилени мерки се прилагат на най-натоварените и уязвими участъци по външни и по вътрешни граници, в зависимост от изместването на миграционните маршрути към ЕС.

Граничното наблюдение се осъществява от специално (щатно) обособени структурни звена на ГДГП, обезпечени със съответните сили и средства (персонал, технически и електронни системи за наблюдение, мобилни системи за наблюдение, високопроходима техника, служебни кучета, средства за въздушно наблюдение, плавателни средства и други). При организиране и осъществяване на граничното наблюдение се прилагат способите – патрулиране, техническо и визуално наблюдение, проверки на лица, транспортни средства и документи, предотвратяване, търсене, преследване, задържане на лица и транспортни средства, преминавали незаконно през държавната граница.

Ежедневно, в зависимост от действителното състояние на оперативната обстановка и оперативна информация, се планира и организира наблюдението на държавната граница,

осигуряват се уязвимите зони и участъци.

На сухоземните граници, самостоятелно и във взаимодействие с други органи на МВР, структурите на МО и ведомства с контролни правомощия, ГДГП планира и провежда СПО за откриване и задържане на извършители на престъпления и нарушения, издирвани лица и транспортни средства, както и за осъществяването на превантивна дейност.

На международните летища, в районите на аерогарите, обществените им зони и прилежащите им територии органите на ГДГП осъществяват СОД, която е съвкупност от охранителни, оперативни и режимни мероприятия. Съвместно с други органи на МВР и със структурите за сигурност на летищните оператори органите на ГДГП осъществяват действия по съвместно патрулиране, наблюдение и създават организация за прилагане на допълнителни мерки по отношение на полети с висока степен на риск.

Наблюдението и контролът на морската и речната държавна граници се осъществяват във вътрешните морски води, териториалното море, прилежащата зона и в българския участък на р. Дунав от патрулиращи гранично-полицейски кораби във взаимодействие със сухоземните сили за наблюдение на границата. Чрез постове за техническо наблюдение на река Дунав и изградената Интегрирана система за наблюдение на морските пространства на България се осъществява непрекъснато следене на цялостната надводна обстановка на море и река. Териториалните звена на ГДГП работят в тясно взаимодействие с други държавни ведомства с контролни правомощия в морските пространства и река Дунав и с Военноморските сили, и прилагат мерки, за надеждна охрана на морската и речна граници. По линия на Форума за черноморско сътрудничество, чрез ЧГКИЦ се обменя информация в реално време между граничните органи/бреговете охрана на черноморските държави за състоянието на цялостната надводна картина и предприемане на своевременни действия, включително и съвместни от компетентните органи на всички черноморски държави.

През 2013 г., в резултата на т.нар. Арабска пролет, миграционният натиск по Източно-средиземноморският маршрут системно се увеличаваше и броят на лицата, опитващи се да преминат българските граници незаконно, също се увеличи. Това доведе до трайно усложняване на оперативната обстановка по външната граница на ЕС между България и Турция. През 2015 г. общият миграционен натиск достигна безпрецедентно високи нива.

Отчитайки съществуващата заплаха и риска от възникване на кризисни ситуации стартира прилагането на комплекс от мерки, включващи промени в законодателството и реализиране на съвместни охранителни мероприятия между ГДГП, други органи на МВР и МО по външната граница с Турция, като броят на включените сили и средства и тяхното местоположение се променя в зависимост от състоянието на оперативната обстановка и очерталите се уязвими участъци от държавната граница.

По външната европейска българо-турска граница активно участие и подкрепа оказва ЕАГБО, като се командироваат сили и средства от други ДЧ на ЕС за участие в съвместни полицейски патрули и съвместно изпълнение на задачи по гранично наблюдение.

През 2019 г. налице е овладяване на миграционния натиск, който достига 3115 лица.

Като резултат от предприетите мерки по границата с Турция, миграционният маршрут се пренасочи, при което на отделни участъци на границата с Гърция се констатира увеличаване броя на лицата, предприемащи опити за незаконно навлизане в страната.

ГДГП предприема конкретни мерки за осъществяване на надеждно техническо

наблюдение, като своевременно пренасочва и въвежда допълнителни сили и средства на очерталите се уязвими участъци за осъществяване на ефективна охрана и незабавна реакция при установяване на мигранти, опитващи се незаконно да навлизат на територията на страната.

На национално ниво са разработени планове за действия при извънредни ситуации вследствие на увеличен миграционен натиск по границите с Турция и Гърция и е създадена организация за увеличаване способностите и запазване обема на осъществяваната стратегическа дейност по охрана на границата, в тясно взаимодействие с МО и другите органи на МВР, при реална опасност от или вече осъществено масово навлизане на незаконни мигранти.

На изход най-уязвима е границата на България със Сърбия. За овладяване на вторичното придвижване на мигранти към страните от ЕС, на българо-сръбската граница, са предприети мерки за увеличаване броя на излъчваните гранично-полицейски патрули на отделни направления и зони в зависимост от развитието на оперативната обстановка. Засилен е интензитетът на планираните и извънредни полети за въздушно наблюдение. От 2016 г. Агенция Фронтекс започва съвместна операция и на българо-сръбската граница, с развърщане на сили и средства от други ДЧ на ЕС. В изпълнение на подписано споразумение между България и Сърбия между двете страни е създадена организация за излъчване на съвместни патрули и за увеличаване ефективността от дейността им. На границата със Сърбия е изградена и функционира АСН, която осигурява възможност за надеждно техническо наблюдение на уязвимите направления от българо-сръбската граница.

Отчитайки вероятността от възникване на незаконна миграция през Черно море на национално ниво е създадена организация с разписани дейности за предприемане на съвместни мерки по усилване наблюдението на морската граница и недопускане приставане на незаконни мигранти на бреговата ивица, както и действие при търсене и спасяване на мигранти.

На останалите граници органите на ГДГП прилагат регулярно установените мерки, като във взаимодействие със съпределните гранични структури осъществяват постоянно наблюдение и следене на оперативната обстановка и поддържат готовност за предприемане на допълнителни охранителни мерки при необходимост.

Продължаващите регионални конфликти и социално-икономическата нестабилност в страните от Близкия Изток, Северна и Централна Африка, продължават да генерират миграционни потоци към България по пътя им към Централна и Западна Европа. Анализът на риска и изведените тенденции от състоянието на оперативната обстановка налагат извода, че основната заплаха от миграционен натиск се запазва. Засилването на осъществявания граничен контрол по границите на страната и недопускане възникване на кризисни ситуации е задача от национален характер, което налага предприемането на адекватни мерки, съобразени с европейското интегрирано гранично управление, да продължи, за да се гарантира в максимална степен сигурността на границите на България.

Стратегически цели:

1. Осигуряване и обезпечаване на териториалните звена на ГДГП със сили и средства за осъществяване на ефективно гранично наблюдение и противодействие на заплахите за националната сигурност.

2. Актуализиране на националните планове за действие при незаконно

навлизане на групи мигранти на територията на страната. Поддържане готовност за адекватна реакция и недопускане възникване на кризисни ситуации по границите на България.

3. Надграждане на наличните технически възможности за осъществяване на гранично наблюдение чрез изграждане и поддръжка на ИСН, придобиване на нови технически средства, обновяване на наличното оборудване, както и чрез допълнително развитие на възможностите за въздушно наблюдение с използване на пилотируеми и безпилотни летателни средства.

1.3. Противодействие на престъпността през държавната граница

Противодействието на престъпността през държавната граница е елемент от изпълнението на основните дейности, извършвани от служителите в ГДГП: оперативно-издирвателна, информационна, охранителна, контролна, разследване на престъпления.

Основната цел на оперативно-издирвателните органи в ГДГП/РДГП/ГПУ е превенция, предотвратяване, пресичане и разкриване на престъпления. Действията на полицаите от ГДГП се ръководят от наблюдаващи прокурори от компетентната районна, окръжна, градска и специализирана прокуратура.

За осъществяване на основната цел ГДГП извършва ОИД самостоятелно и чрез взаимодействие и обмен на информация с други органи на МВР, държавни и местни органи, юридически лица и граждани, НПО и полицейски органи на други държави.

Работи се по направления: незаконна миграция, превеждане на лица през държавната граница, контрабанда и разпространение на акцизни стоки, наркотични вещества, културно исторически ценности, трафик на хора с цел сексуална или трудова експлоатация и други престъпления, извършени на територията на страната или възложени от наблюдаващ прокурор.

За противодействие на нарушенията и престъпленията през държавната граница се придобива предварителна информация за лица, извършвали престъпна дейност или съпричастни към подготовката на такава. Планират се и се провеждат ОИД за превенция и предотвратяване на незаконната миграция, контрабандата и трафика на хора.

Активността на оперативната обстановка и възникващите рискове са продиктувани от вида граница (външна или вътрешна), особеностите на района (географско разположение, особености на терена, климатични условия и други), в зоните на ГКПП или извън задължителния граничен контрол.

Извеждат се рискови профили за лица, превозни средства, маршрути. Ползват се рисковите профили с конкретни индикатори на ЕС (разработени от ЕВРОПОЛ и ЕАГБО) за чуждестранните бойци и лица съпричастни към терористични групировки. Рисковите профили се актуализират периодично от НКТЦ и редовно се предоставят на служителите на първа линия.

НКТЦ работи в режим 24/7 и се състои от представители на всички национални органи, ангажирани с борбата с тероризма. Рисковете, засягащи сигурността на държавната граница са анализирани на база утвърдените и проследявани общи показатели, чийто постоянен мониторинг позволява предприемане на ефективни мерки.

Незаконната миграция и контрабандата през държавната граница в повечето случаи се извършват от организирани престъпни групи, действащи в международен мащаб. Те са

свързани с опериране с финансови средства в големи размери, по изградени схеми, с участието на множество лица с конкретни функции.

Противодействието на трансграничната престъпност се извършва и с активен и своевременен обмен на оперативна информация с партньорски органи, Европол, Интерпол, ЕАГБО и други международни партньори.

Стратегически цели:

1. Поддържане на засилено сътрудничество на национално ниво и с ДЧ на ЕС и европейски агенции, трети страни и партньорски органи за подобряване на информационния обмен и съвместните дейности.

2. Оптимално използване на всички възможности на новите технологии за предотвратяване и разкриване на трансгранична престъпност.

1.4. Механизъм (мерки) за насочване на лица и международна закрила

Чужденец може да потърси международна закрила пред ДАБ, органът компетентен да разгледа молбата, или пред друг държавен орган, който е длъжен да насочи молбата към ДАБ. Налице е нормативно разписан координационен механизъм, който регулира взаимодействието между различните органи, участващи в процеса за насочване на лица, търсеци международна закрила. В координационния механизъм са включени отговорности по: създаване на екипи за осъществяване на съвместни дейности, при необходимост; уведомяване на компетентния орган ДАБ при потърсена международна закрила пред органите на ГДПП и ДМ; обмен на информация; предаване на документите, придружаващи чужденеца; приемане и обработване на пръстови отпечатъци; достъп до информационните фондове. Цялостната координация на дейността по взаимодействието е на ДАБ.

Важен елемент от механизма за насочване на лица, търсеци международна закрила е гарантирането на процедурните правила за работа с чужденци от уязвима група и преценката на най-добрия интерес на детето. За целта всички органи, участващи в координационния механизъм и имащи пряк контакт с чужденците, търсеци международна закрила получават подходящо обучение за работа с уязвими групи и за спазване на основните права на чужденци, търсеци международна закрила.

Управлението на миграционните потоци и по-специално механизма за насочване на лицата, търсеци международна закрила изисква въвеждане на мерки за предотвратяване и справяне със злоупотребите със системата за международна закрила.

Съгласно Наказателния кодекс на Република България, незаконното преминаване на държавната граница е престъпление. Същевременно законът гарантира право на достъп до територия и отпадане на наказателната отговорност за лицата, които са влезли в страната, за да поискат закрила. С цел избягване на злоупотреби с това право чужденецът, който е влязъл не по законоустановения ред в България, за да поиска закрила, пристигайки направо от територия, където са били застрашени животът и свободата му, е длъжен да се представи незабавно на компетентните органи и да посочи уважителни причини за незаконното си влизане или пребиваване на територията на страната.

Начините на действие (*modus operandi*), водещи до злоупотреби със системата на убежище, са обект на постоянен анализ от компетентните органи с цел дефиниране на подходящите мерки за тяхното намаляване или отстраняване. Една от последните мерки в тази област е разработването на нов единен национален регистър на ГТС, търсеци

международна закрила, като информационна подсистема на съществуваща АИС, с която се цели избягване на измами със самоличност. Всеки гражданин на трета страна, преминал границата легално (с цел търсене на международна закрила) или нелегално (но по-късно потърси закрила), ще бъде въвеждан. Първоначално право да въвеждат в системата ще имат органите на ГДГП и ДМ на централно ниво, а по-късно възможността за въвеждане ще обхване и органите на местно ниво. ДАБ ще има достъп до системата след регистрирането на лицето по процедура за предоставяне на международна закрила.

Стратегически цели:

- 1. Ефективно управление на миграционните потоци с постоянна готовност в случай на масово навлизане на мигранти.**
- 2. Противодействие на злоупотребите със системата за убежище и избягване създаването на притегателни фактори.**

2. ОПЕРАЦИИ ПО ТЪРСЕНЕ И СПАСЯВАНЕ

Операции по търсене и спасяване по море е дейност по откриване на местоположението на инцидент в морето, спасяване, вземане и отвеждане до безопасно място на оцелели лица, както и на лицата, които е възможно да търпят бедствие или са изчезнали.

Отговорността за политиката в областта на морското ТиС е на МТИТС, а за осъществяване на дейностите по търсене и спасяване отговорността е отредена на ИАМА. Основният орган, който изпълнява тази дейност, е СКЦМАТС. Той е националният спасителен център при бедствия, аварии и замърсяване на морето в българския морски отговорен район за ТиС в Черно море и отговаря за подготовката и координирането на операциите и действията по ТиС на море. Дейностите на центъра включват мобилизиране, организация и назначаването на адекватни ресурси, които да помогнат на бедстващите хора в морето, както и на хората, за които съществува опасност да пострадат или да загинат по бреговата ивица на страната.

ИАМА и ГДГВА към МТИТС поддържат, при денонощен режим на работа, сили и средства за координиране на операции по търсене и спасяване.

Българският морски отговорен район за търсене и спасяване (БМОПТС) се намира в западната част на Черно море и е с площ около 10 000 кв. мили, която включва всички български морски пространства – вътрешните морски води, териториално море и изключителната икономическа зона. За изпълнение на задачите по ТиС в БМОПТС се използва непрекъснато следене на радио честоти, като по този начин се осигурява покритие на българските крайбрежни и открити води до 150 морски мили. Международните сателитни комуникации разширяват следенето до границите на целия отговорен район за ТиС на страната.

Сигнализацията за бедствие се извършва чрез сателитни системи, радиовръзка, визуални или звукови средства. Ситуационната осведоменост се осигурява чрез ИСН, чрез сигнали от ЕЕН 112, ГПК и тясното взаимодействие между РКЦ в РДГП – Бургас и МСКЦ – Варна към ИАМА, на базата на съществуващо споразумение.

Съществено значение в световен мащаб за унифициране на процедурите по ТиС има въвеждането на GMDSS, както и използването на „Международното ръководство по въздушно и морско търсене и спасяване по въздух и море” (IAMSAR MANUAL). В тази връзка освен бреговите станции на органите с компетентност по отношение ТиС, в

зависимост от района на плаване, всяко едно плавателно средство трябва да е оборудвано със съответната изправна апаратура от GMDSS.

Разработен е „План на операция по търсене и спасяване в отговорния район на Република България в Черно море”, явяващ се приложение към „Националния аварийен план на Република България”. Основна цел на плана е да осигури координация на действията на националните, регионалните и местните структури, както и тези на съседните на България страни при осъществяването на операции по спасяване на море. Планът обхваща основните процедури по варианти на произшествията. В него е определена организацията за действие на всички спасителни ресурси на държавата.

С ратифицирането на Международната конвенция за търсене и спасяване по море SAR 1979 България поема ангажменти, свързани с изграждането, поддържането и администрирането на адекватна система за търсене и спасяване на бедстващи хора в морето. Такава система трябва да отговаря на специфичните особености на конкретната държава и на нейния отговорен район за търсене и спасяване. Фактори като размер и конфигурация на района, интензивност на корабоплаването, особености на бреговата ивица, капацитет на спасителните служби на съседните страни и други са определящи за създаването на оперативен план за ТиС в БМОПТС, който е елемент от интегрираното гранично управление.

България не е оперативна зона за провеждане на операции по ТиС, координирани от ЕАГБО и предимно участва в операции в други ДЧ. ГПК участват активно в морски операции. ГДГП предоставя на Агенцията ГПК с двойни екипажи с цел обезпечаване на непрекъснато използване на плавателното средство за постигане на оперативните цели. При необходимост могат да се използват летателни средства от състава на СОВН към ГДГП, както и сили и средства от състава на Военноморските сили.

Стратегически цели:

- 1. Сертифициране на екипажите съгласно международните стандарти в корабоплаването.**
- 2. Осигуряване на регулярно финансиране на дейността по търсене и спасяване по море.**

3. АНАЛИЗ НА РИСКА

За подпомагане на МВР в постигането на неговите цели и приоритети е създадена Стратегия за управление на риска в МВР като унифициран подход за идентифициране, оценяване и ограничаване на негативното въздействие на потенциални събития и ситуации, застрашаващи постигането им.

Управлението на риска по отношение сигурността на държавната граница е приоритетна компетентност на ГДГП и ключов елемент на съвременното ИГУ, водещо до повишаване ефективността в изпълнението на задачите на всички нива в ГДГП. Основните приоритети, цели и дейности на ГДГП, свързани с организацията и осъществяването на граничния контрол, планирането и последващия контрол за изпълнение на поставените задачи, са пряко обвързани с дефинираните рискове и тяхното ефективно управление.

Управлението на риска включва идентифициране, оценяване и контролиране на потенциални събития или ситуации, които могат да повлияят негативно върху постигане на целите, като се анализира и проследява развитието на съществуващите рискове. Целта е да се намали негативният ефект от незаконната миграция, трафикът на хора, контрабандата на

стоки и други престъпления, извършвани през държавната граница, в граничната зона, на територията на летищните комплекси, пристанищата, както и в зоните на ГКПП.

Документът, в който се описва процесът по управление на рисковете, е риск-регистърът. В него се идентифицират и се въвеждат необходими контролни дейности за постигане целите и задачите, с цел ограничаване на рисковете и заплахите до приемливо равнище. Риск-регистърът се преглежда и актуализира веднъж годишно, а при възникване на внезапни събития може да се разгледа извънредно. В риск-регистъра са определени 8 рискови области: стратегически рискове, риск за репутацията, правен риск, договорен риск, финансов риск, човешки ресурси, риск за сигурността на информацията и риск за информационните технологии. Определени рискове могат да бъдат наблюдавани по-често, в зависимост от тяхната специфика или особена значимост.

Част от цялостния процес по управление на риска е Анализът на риска. Моделът, използван за анализ на риска в ГДПП, се основава на Стратегията за управлението на риска в ГДПП и на CIRAM 2.0 (Общ интегриран модел за анализ на риска), разработен от ЕАГБО с цел създаване на ясна и прозрачна методология за анализ на риска, улесняване на ефикасния обмен на информация и сътрудничеството в областта на граничната сигурност.

Анализът на риска се изготвя на трите нива на гранично управление – стратегическо, оперативно и тактическо. България поддържа екипи за Анализ на риска на всички нива на управление. Екипите изготвят и разпространяват аналитични доклади и оценки. Въз основа на Анализа на риска се вземат управленски решения, касаещи направените изводи, изведените тенденции и констатираните слабости.

На база на направените в анализите на риска изводи и изведените прогнози за очакваните промени на ситуационната картина по външните граници, на стратегическо и оперативно ниво се изготвят и препоръки, групирани съобразно идентифицираните заплахи. Целта на изготвените препоръки е да подпомогнат ръководителите на структурните звена на оперативно и тактическо ниво за правилното разпределение на ресурсите, организирането и изпълнението на видовете дейности, необходими за своевременното намаляване на заплахите, уязвимостта и негативното влияние от проявлението на идентифицираните рискове, съобразно реалните възможности.

С цел оптимизиране на дейността по наблюдение и прогнозиране на ситуацията по границите на България се изготвят месечни ситуационни анализи, включващи информация за промяна в ситуационната картина по отношение на маршрутите, способите и подходите за незаконно преминаване на държавната граница, динамиката на каналджийска дейност, причините и предпоставките за динамиката в ситуационната картина, изводи, прогнози и тенденции за развитие на отделните процеси, свързани с миграционната обстановка.

За изготвяне на анализа на риска се използват и събраните в ГДПП статистически данни и информация от ежедневния обмен между ГДПП, РДПП и с други структури в рамките на и извън МВР, имащи отношение към незаконната миграция, сродни органи от съседните държави, европейските партньори и ЕАГБО. Анализът на риска се разпространява от централно към регионално ниво и обратно и е основа за конструктивна дискусия и вземане на решения.

Органите на МВР и АМ взаимодействат на базата на инструкция.

Стратегически цели:

1. Повишаване на институционалния капацитет за анализа на риска чрез

създаване на щатно обособени самостоятелни структурни звена за Анализ на риска в ГДПП на трите нива на управление (стратегическо, оперативно и тактическо).

2. Увеличаване броя на служителите, ангажирани пряко с процеса по управление на риска и изготвянето на анализа на риска.

3. Създаване на обща среда за споделяне на информация с цел повишаване информационната осведоменост между служителите, ангажирани с процеса по управление на риска.

4. Повишаване на информационната осведоменост между органите, ангажирани с противодействие на престъпността през държавната граница.

4. СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ ДЧ, ПОДКРЕПЯНО И КООРДИНИРАНО ОТ ЕВРОПЕЙСКАТА АГЕНЦИЯ ЗА ГРАНИЧНА И БРЕГОВА ОХРАНА

ЕАГБО (Фронтекс) е основен партньор на България в дейностите, свързани с охрана на външните граници. Сътрудничеството се базира на взаимна подкрепа и координация на текущите задачи, както и прилагане на стандартите за европейско гранично управление.

Постоянният обмен на информация се гарантира чрез създадената през 2007 г. в ГДПП Национална точка за контакт с Агенция Фронтекс (НТКАФ), отговорна за комуникацията по всички въпроси, отнасящи се до дейността на Агенцията и системната организация на текущата работа по проектите, координирани от Агенцията. Служителите от НТКАФ поддържат систематичното регистриране на човешки ресурси и технически средства в приложението за управление на оперативните ресурси (OPERA) и предоставят достъп на служителите, участващи в съвместни операции, обучения и срещи до приложенията на Агенцията - JORA, FOSS, Virtual Aula.

На национално ниво целогодишно се домакинстват съвместни операции на границите с Турция и Сърбия. На регионално ниво в оперативните зони на координираните от Агенцията съвместни оперативни дейности е създадена организация за взаимодействие с Агенцията, за осъществяване на координация и контрол на предоставените човешки ресурси и технически средства.

България активно подпомага укрепването на външните граници на ЕС като домакинства и други оперативни проекти в съответствие с годишната програма за работа на ЕАГБО.

За подобряване на диалога между органите в отделните ДЧ и вземането на стратегически решения на Агенцията, директорът на ГДПП е член на Управителния съвет (УС), а заместник-директорът на ГДПП е алтернативен член на УС на Агенцията. Представители на българската гранична полиция и МВР са включени в работни групи и експертни мрежи, създадени от Агенцията. Служителите от гранична полиция и МВР участват в различни семинари, обучения и работни срещи, организирани и координирани от ЕАГБО, за повишаване на техния капацитет.

Националната система за разполагане на ресурси в съвместни операции, координирани от Агенцията, включва подбор от ГДПП на професионално подготвени служители за участие в съвместни операции. Създаден е национален резерв от служители на МВР за бързо разполагане на ЕЕГБО за участие в съвместни операции, който ежегодно се актуализира.

Участието се планира на база на анализ на наличните ресурси на ГДГП, оперативните нужди на Агенцията и анализ на риска. В годишните двустранни преговори участва заместник-директорът на ГДГП и служител от НТКАФ.

МВР изпраща свои служители за участие в съвместни операции, провеждани от Агенцията на територията на други ДЧ по всички видове граници: морски, въздушни, сухоземни и операции по обратно връщане. Служителите, участващи в съвместните оперативни дейности, отговарят на профилите, приети с решение на УС на Агенцията.

Българската гранична полиция насърчава сътрудничеството с трети страни чрез участие в операции, провеждани в трети страни.

ГДГП подсилва охраната на външните граници с изпращането на технически средства за участие в оперативни дейности. ГПК участват активно в морски операции. ГДГП предоставя на Агенцията ГПК с двойни екипажи с цел обезпечаване на непрекъснато използване на плавателното средство за постигане на оперативните цели.

ГДГП поддържа развитието на сътрудничеството в областта на функциите по брегова охрана чрез провеждане на многоцелеви морски операции, организирани и координирани от ЕАГБО. Това засилва обмена на информация и сътрудничеството с ИАРА, ИАМА и други национални и международни морски институции.

В тази връзка, с финансовата подкрепа на Агенцията предстои доставка на техническо оборудване за подпомагане на участието в оперативни дейности на ЕАГБО. В резултат от създаването на постоянния корпус на ЕАГБО, през следващите години, НТКАФ ще разшири дейността си като част от управлението на националния резерв от служители, които ще бъдат включени към постоянния корпус. Ще се увеличи обемът на административната ѝ работа, свързана с управлението на човешки ресурси и технически средства, произтичаща от задължителния характер на предоставяните човешки ресурси, съгласно Регламент (ЕС) 2019/1896 за ЕАГБО. С новите ангажименти ще нарасне и обемът на административната дейност по управлението на финансовата подкрепа, предоставяна от Агенцията с цел подпомагане развитието на човешките ресурси и приноса към постоянния корпус.

Стратегически цели:

1. Увеличаване на обучените служители, за да се гарантира капацитетът за работа на национално ниво, както и за предоставяне на резерв от служители, които да бъдат включени в постоянния корпус на Агенцията.

2. Създаване на условия за увеличаване на капацитета за приемане на членове на постоянния корпус на ЕАГБО с цел адекватен оперативен отговор по външните граници.

3. Увеличаване на броя на служителите на „Националната точка за контакт с Агенция Фронтекс“ във връзка с предстоящото нарастване на обема от работа и работно време 24/7, произтичащо от Регламента за ЕАГБО.

5. МЕЖДУВЕДОМСТВЕНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Междуведомствено сътрудничество на стратегическо ниво

Междуведомственото сътрудничество на стратегическо ниво в областта на интегрираното управление на границите се осъществява чрез Националния съвет по миграция, граници, убежище и интеграция. Председател на Съвета е министърът на

вътрешните работи, а членове са заместник-министри на вътрешните работи, труда и социалната политика, правосъдието, външните работи, финансите, образованието и науката, здравеопазването, отбраната, транспорта, информационните технологии и съобщенията, председателите на ДАЗД и ДАБ, заместник-председателите на ДАНС и ДАР, директорът на АМ, секретарят на НКБТХ и представител на Управителния съвет на Националното сдружение на общините в Република България и секретарят на Съвета.

Съветът координира дейността на всички компетентни органи по политиките в областта на миграцията, границите, убежището и интеграцията и дава насоки по изпълнението на тези политики. Към Съвета функционират постоянно действащи стратегически работни групи, които отговарят за изпълнението на стратегическите приоритети в областите миграция, граници, убежище и интеграция. Функционират стратегическа работна група „Интегрирано гранично управление“ и стратегическа работна група „Миграционни политики“, които осигуряват междуведомственото сътрудничество в областта на управлението на границите и респ. в областта на миграционните политики. Отделно, двете групи работят координирано, така че да се гарантира съгласуваност на политиките.

Междуведомствено сътрудничество на оперативен ниво

Разработени са национални планове за подготовка, действия и реакция на всички държавни органи в случай на увеличен миграционен натиск.

Функционира НКЦ в режим 24/7. Центърът съгласува дейностите на всички национални органи, изпълняващи задачи за контрол на границите.

Изграден е и Междуведомствен координационен център за противодействие на контрабандата и контрол на движението на рискови стоки и товари към ГДБОП – МВР.

Сътрудничеството с националните органи има по линия на:

- **управлението на миграционните потоци** – междуведомственото сътрудничество се осъществява основно между органите на МВР (ГДГП, ОДМВР, ДМ, НИК), ДАБ, МО (при необходимост), ДАНС и други. На национално ниво е създадена необходимата организация за действие на всички държавни органи в случай на увеличен миграционен натиск по границите на страната, като в съответствие с разработените национални планове са подготвени и разписани конкретни дейности за подготовка и реагиране.

- **наблюдение на границата** – ГДГП, МВР и МО. Сътрудничеството с МО и с други органи на МВР в наблюдението на границата се изразява в излъчването на съвместни патрули, максимално използване на техническите и човешки ресурси, управление на екипите и вземане на решения.

- **информационната осведоменост и ситуационната картина** – МВР, ДАР и СВР. ДАР и СВР осигуряват своевременна информация за ситуацията в съседни страни и страни със съществуващи конфликти, представляващи потенциална заплаха за граничната сигурност.

- **дейности по разследване** – Прокуратурата, МВР, ДАНС и митническите органи. Съществува ясно очертан механизъм за взаимодействие между Прокуратурата и МВР. Създадени са правила за координация и взаимодействие по оперативни дела, извършване на проверки, провеждане на неотложни и първоначални действия по разследването. В някои случаи се сформират екипи за разследване, включващи Прокуратурата, разследващи полицаи и оперативни работници.

- **дейности в случаите на лица, търсещи закрила на границата** - ГДГП, ДМ и

ДАБ осъществяват тясно сътрудничество и взаимодействие с цел ефективно изпълнение на ангажиментите за правилно насочване на лицата, тяхното предаване и извеждане. Провеждат се редовни работни срещи за обсъждане на проблеми в съвместната дейност по отношение на незаконните мигранти и лицата, търсещи закрила в България за подобряване на координацията и управлението на системата за убежище. Взаимодействието е нормативно разписано в Наредба.

- **дейности по проверките за сигурност** – МВР (ГДГП и ДМ), ДАНС и Прокуратура. Взаимодействието между ДМ и ДАНС е нормативно регламентирано в Инструкция. Изпълняват се специфични задачи и съвместни мероприятия, предоставя се оперативна значима информация, придобитата по време на интервюирането на настанените лица и психологичните беседи с тях. Своевременно се осигурява оперативна значима информация на ДАР и СВР при установяване на лица и факти, представляващи потенциална заплаха за сигурност. Сътрудничество между МВР и Прокуратурата се осъществява в случай на извършено престъпление.

- **дейности по превенцията и разкриването на трансграничната престъпност** – ГДГП, ГДНП, ОДМВР, ДМОС, ВКП, АМ, НАП, ДАНС, МО, Прокуратура. Прилага се План за провеждане на съвместни мероприятия между ГДНП, ГДГП, ОДМВР и АМ за противодействие на контрабандата, нарушенията и престъпленията, свързани с ДДС и вътрешно-общностното придобиване на стоки и планове за взаимодействие между РДГП, ОДМВР и ТМУ (регионално ниво). Създават се оперативни щабове, в които са включени всички ведомства, имащи отношение към конкретните заплахи за средата за сигурност.

Съвместни екипи и мобилни групи за контрол и наблюдение от служители на ГДГП и АМ изпълняват задачи за предотвратяване и разкриване на контрабанда, митнически и валутни престъпления и нарушения в 30-километровата гранична зона. Прилага се принципа „контрол на една линия“ от граничните полицаи и митническите служители на трасетата за леки автомобили и автобуси на най-големите сухопътни ГКПП.

Сътрудничеството между МВР и ДАНС се осъществява чрез изпълнение на специфични задачи на ГКПП, обмен на информация и съвместни мероприятия за противодействие на международния тероризъм, контрабандата, трафика на наркотици, незаконната миграция и свързаните с нея заплахи за сигурността на страната, както и други форми на трансгранична престъпност.

- **дейности по безпрепятствено преминаване на границите** – Дейностите се извършват съвместно от компетентните органи на национално равнище за полицейски, гранични, митнически, ветеринарни и фитосанитарни проверки.

- **дейности по връщане** – ГДГП е компетентна, когато става въпрос за прилагане на реадмисионни споразумения, а ДМ при принудително връщане и доброволно връщане. Поддържа се и активно сътрудничество с дипломатическите представителства на рискови в миграционно отношение трети страни.

- **дейности по управление на морските и речни граници** – ИАМА, ДППИ, ИА „Рибарство и аквакултури“, АМ, МОСВ и Военноморските сили. Провеждат се съвместни мероприятия, операции по ТиС и се разработват съвместни планове. В дейността по ТиС участват редица държавни институции, структури за спешно реагиране и други органи и организации. Основните институции, които имат отговорности и задължения при операции по търсене и спасяване, са МТИТС, МО, МВР, ДППИ, доброволни организации, областните администрации и други.

Стратегически цели:

- 1. Постигане на всеобхватна информационна картина на информационната осведоменост, подобряване на ситуационната картина и способностите за реакция.**
- 2. Гарантиране използването на Насоките на ЕК за последващо развитие на сътрудничеството на служителите на граничната охрана и митниците.**
- 3. Подобряване на междуведомственото сътрудничество с оглед съвместно използване на технически и човешки ресурси по възможно най-ефективен начин от гледна точка на разходи.**
- 4. Увеличаване на броя на съвместните аналитични продукти и засилване на оперативния обмен на информация.**
- 5. Съвместни обучения и практически учения.**

6. СЪТРУДНИЧЕСТВО С ТРЕТИ СТРАНИ

За целите на противодействието и ефективната борба срещу трансграничната престъпност е необходимо засилване на сътрудничеството с трети страни и предприемане на съвместни мерки срещу трансграничните заплахи, в т. ч. борба с нелегалната миграция, незаконния трафик на наркотични вещества, организираната престъпност, тероризма и други тежки престъпления чрез подобряване на информационния обмен, установяване на по-ефективна обща сигурност по границите, както и установяване на обща рамка и стандарти в областта на граничната сигурност в съответствие с изискванията и нормите на ЕС. Съществува координационен механизъм между компетентните органи за съгласуване на формите на сътрудничество с трети страни.

Настоящата правна рамка в областта на граничната сигурност дава добри основи за взаимодействие по линия на основните направления на дейност. Изпълняват се споразумения за изграждане и функциониране на съвместни контактни центрове за полицейско и митническо сътрудничество с Турция, Сърбия и Република Северна Македония. Центровете се използват като подпомагач инструмент за регионално сътрудничество и бърз обмен на информация по линия на незаконната миграция, трафика на наркотични вещества, трафика на хора, контрабандата, престъпления и нарушения свързани с документи и моторни превозни средства, митнически нарушения и други.

На базата на двустранни споразумения със Сърбия и Република Северна Македония се осъществяват смесени патрули, целящи осигуряване на наблюдението и контрола на общата държавна граница, борба с трансграничната престъпност и предотвратяване и отстраняване на заплахите за обществения ред и сигурността.

Друга форма на двустранно сътрудничество представляват смесените комисии за предотвратяване и решаване на гранични инциденти и смесените работни екипи. Провеждат се редовни, а при необходимост и извънредни заседания на централно, регионално и местно ниво.

Към настоящия момент МВР има офицери за връзка в следните трети страни: Турция, Сърбия, Съединените американски щати (отговарящ и за Канада и Мексико). При необходимост се осъществява взаимодействие с представители на посолства и консулства с цел уточняване на различни по характер въпроси, предоставянето на образци на документи и други.

България е сключила двустранни споразумения за реадмисия със следните трети страни: Ливан, Албания, Армения, Грузия, Узбекистан, Украйна, Република Северна Македония, Сърбия, Босна и Херцеговина и Косово.

България прилага сключените реадмисионни споразумения между ЕС и трети страни, както следва: с Хонконг, Макао, Шри Ланка, Албания, Русия, Украйна, Република Северна Македония, Босна и Херцеговина, Черна гора, Сърбия, Молдова, Пакистан, Грузия, Армения, Азербайджан, Кабо Верде и Турция. Сключени са Протоколи за прилагане на реадмисионни споразумения между България и следните трети страни: Русия, Република Северна Македония, Босна и Херцеговина, Черна гора, Сърбия, Грузия, Молдова, Албания, Армения и Турция, като последните два са в процес на ратифициране от страна на третите страни.

МВР участва активно в дейностите по Общата политика за сигурност и отбрана на ЕС, като регулярно изпраща служители от националния резерв за подпомагане изграждането на капацитет, наблюдение, наставничество, съветване и провеждане на обучения в следните трети страни: Косово, Украйна, Грузия и Молдова.

На базата на подписано многостранно споразумение се осъществява сътрудничество между граничните органи/брегови охраня на държавите от Черно море. Всяка черноморска държава създава собствен национален граничен координационен център, а ЧГКИЦ в гр. Бургас е създаден като постоянно действащ орган за осигуряване на взаимодействието между тях. Осъществяваният информационен обмен и периодичният анализ на постъпващите данни от шестте национални центъра подпомагат националните системи за гранично управление на черноморските държави и са гаранция за подобряване на морската сигурност и безопасността на корабоплаването в региона.

Стратегически цели:

- 1. Подобряване на взаимодействието с трети страни за постигане на по-добра ситуационна осведоменост и подпомагане процеса на вземане на управленски решения.**
- 2. Повишаване на капацитета на правоприлагащите органи на третите страни в областта на граничното управление.**

7. ТЕХНИЧЕСКИ И ОПЕРАТИВНИ МЕРКИ В ШЕНГЕНСКОТО ПРОСТРАНСТВО

Със заключения на Съвета от 9 юни 2011 г. бе констатирано, че България е изпълнила всички изисквания за присъединяване към Шенгенското пространство. Със същите заключения бе постигнат консенсус самото решение на Съвета за присъединяване на България (и Румъния) към Шенгенското пространство да бъде обсъдено отново на заседание на Съвет „Правосъдие и вътрешни работи“ през септември 2011 г. От тогава, решението за присъединяване бе обсъждано многократно и макар че България покри допълнителни изисквания, поставянето на които не е част от легалната процедура, вземането на решението за присъединяване на страната към Шенген непрекъснато се отлага. Причината за това, от процедурна гледна точка, е липсата на единодушие.

Този неопределен статут на членство в Шенгенското пространство води до необходимостта от постоянно тълкуване на степента на приложимост на новоприетите

законодателни европейски актове и инициативи по отношение на България. Правилото, съгласно което едни разпоредби от шенгенското законодателство са задължителни, а други разпоредби не се прилагат от страна на България (и Румъния) до присъединяването към Шенген, е заложено в чл. 4, параграф 2 от Акта относно условията за присъединяване на Република България и Румъния и промените в Учредителните договори (Акта за присъединяване от 2005 г.). Съществува яснота за актовете, приети до приемането на заключенията на Съвета от 2011 г., но по отношение на приетите след тази дата актове винаги стои въпросът за участието на България в тях. Независимо от това дали България прилага актовете, част от шенгенското законодателство, страната ни е задължена с Акта за присъединяване от 2005 г. да осигури и поддържа условия за тяхното прилагане, с оглед евентуалното ѝ приемане в Шенгенското пространство.

Това правно положение с неясен времеви хоризонт по отношение на пълноправното членство представлява предизвикателство за стратегическото управление на ресурсите и разходването на средствата по възможно най-ефикасния начин. За максимално намаляване на загубите от неоправданото разходване на средства, насочени към създаването и поддържането на подходящи условия за изпълнение на ангажименти, които евентуално биха възникнали, България приоритизира дейностите, в които да инвестира сили и средства. Водещ принцип в избора е повишаване ефективността на европейското сътрудничество от практическа гледна точка.

Така например, България не прилага и не инвестира в създаването на условия за готовност за възстановяване на граничния контрол, тъй като той все още не е премахнат и не е ясно кога ще бъде премахнат. Това се отнася и за прилагането на компенсаторните мерки, които са свързани с премахнатия граничен контрол.

България отдавна е признала ползата от съвместните усилия за справяне със заплахите за сигурността на ЕС и значението на информационния обмен в ЕС като цяло, а не само в Шенгенското пространство. Ето защо, за България бе толкова важно да получи достъп до новите информационни системи, свързани с управлението на границите и миграционните потоци, които от правна гледна точка бяха ограничени само до държавите членки на шенгенското законодателство (EES и ВИС). Фактът, че България ще може да използва тези системи, ще позволи повишаването на възможностите за идентифициране на лицата, които влизат-пребивават-излизат от територията на страната.

България, наравно с Шенгенските държави членки, доброволно споделя отговорностите по обезпечаване нормалното функциониране на Шенгенското пространство. Поддържа се наблюдението на оперативната и ситуационна картина; обменя се информация за потенциалните заплахи и рискове; наблюдават се вторичните движения и се взимат мерки за предотвратяване на нелегалните преминавания на излизане от територията на България; поддържа се засилено сътрудничество със съседните на страната държави, които не са членки на ЕС с цел предотвратяване на нелегалните влизания в България и връщане на ГТС

Стратегически цели:

1. Разходване на ресурсите по възможно най-ефикасния начин и при преценка на вероятната дата за присъединяване към Шенген.

8. ВРЪЩАНЕ НА ГРАЖДАНИ НА ТРЕТИ СТРАНИ ВЪВ ВРЪЗКА С РЕШЕНИЯ ЗА ВРЪЩАНЕ, ИЗДАДЕНИ ОТ ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА

Основен компонент от всеобхватното управление на миграцията е ефективното връщане на незаконно преминалите границата и/или незаконно пребиваващите лица.

Географското разположение на България, като част от Източно-средиземноморския маршрут, предопределя до известна степен профила на лицата от миграционните потоци към страната, както и държавите, които генерират миграционен натиск към страната.

Основна политика в областта на връщането е да се стимулира доброволното връщане, преди да се пристъпи към принудително връщане, като всяко действие се изпълнява при зачитане на основните права на човека с особено внимание върху уязвими групи и спазване на принципа за неотблъскване. В тази дейност основен партньор на българските компетентни власти е МОМ.

На връщане подлежат гражданите на трети страни, които са влезли незаконно на територията на страната, които не отговарят или вече са престанали да отговарят на условията за законен престой, както и такива, спрямо които е постановен отказ за предоставяне на международна закрила.

Осъществяването на принудително връщане служи като крайна мярка и се прилага когато лице с наложена мярка „връщане“ не желае доброволно да напусне територията на страната, с цел повишаване на ефективността на връщането и справяне със злоупотребите със системата за убежище.

Предизвикателство в тази област, свързано с операциите по връщане, е реализирането на самото връщане на лицето. Липсата на международни споразумения за обратно приемане на чужденци (споразумения за реадмисия) със съответните държави на произход и на транзит, както и незадоволителното ниво на сътрудничество с третите страни, е основна пречка за повишаване броя на връщанията. Усилията са насочени към активно сътрудничество с дипломатическите представителства на рискови в миграционно отношение трети страни и насърчаване на доброволното връщане в страна на произход. С държавите, с които има сключени споразумения за реадмисия, непрекъснато се търсят начини за ускоряване и облекчаване на процедурите. Пример за добра практика е използването на електронни системи за реадмисия, чрез които се обменят молбите и отговорите по тях.

Правилното управление на смесените потоци изисква бързо насочване на лицата към приложимата процедура, бързо взимане на решения и бързото им изпълнение. Този модел на управление е непрекъснато възпрепятстван от злоупотребите със системата на убежище, като се подават неоснователни молби в последния момент с цел забавяне изпълнението на решението за връщане. Поради географското положение на страната, България продължава да бъде използвана като транзитна държава по пътя към останали ДЧ на ЕС, а подаването на молба за получаване на закрила се използва като възможност за оставане на територията на страната на законно основание. Това налага непрекъснато адаптиране на мерките за контрол на чужденците и съгласуваност на отделните практики между компетентните национални органи. През последните години националното законодателство в областта на връщането беше изменяно многократно, с което бе постигнато по-пълно хармонизиране на терминологията и практиката на останалите ДЧ на ЕС. Анализът обаче показва, че този стремеж към хармонизация понякога пречи за прилагането на адекватни решения за успешното осъществяване на процедурите по връщане при отчитане на всички специфики в областта, характерни за дадена държава. Ето защо, за да могат ДЧ да отговорят на всички предизвикателства в системата за връщанията е изключително важно те да разполагат с известна степен гъвкавост без с това да засягат основните човешки права.

Компетентните органи за изпълнение на връщанията са органите на МВР, като ГДГП отговаря за прилагането на споразуменията за обратно приемане на незаконно пребиваващи лица, както на двустранно, така и на Европейско ниво, а ДМ отговаря във всички останали случаи.

Мониторинг върху принудителното връщане съгласно българското законодателство се осъществява от омбудсмана на България или от оправомощени служители от неговата администрация, както и от представители на национални или международни неправителствени организации.

Капацитетът за настаняване на чужденци в процедура по изпълнение на решението за връщане е съобразен с данните от миграционния натиск към България през последните пет години, без да включва данните от периоди на внезапен и масиран миграционен натиск. В случаите на засилен миграционен натиск и натоварване на капацитета за прием се задействат механизми за реакция при непредвидими ситуации.

Капацитетът на страната за участие в европейските операции по връщане, координирани или организирани от ЕАГБО непрекъснато се увеличава, като максимално се използват възможностите, които се предоставят с Регламента за ЕГБО в тази област. Изграден е национален резерв от специалисти в областта на връщането/ескортиращи служители, които редовно взимат участие в организирани от другите ДЧ съвместни полети за връщане.

Връщането е свързано с дейността по противодействие на незаконната миграция и по-специално с превенция на незаконното преминаване на границата и с осъществяването на ефективен контрол върху пребиваването на чужденци във вътрешността на страната. Редовното провеждане на специализирани полицейски операции по противодействие на незаконната миграция в уязвимите участъци на границата, както и във вътрешността на страната, има доказан превантивен ефект.

Фактор за ефективното управление на миграционните процеси и за вземането на решения е и нивото на осведоменост, познаването на цялостната ситуационна картина на национално ниво. Със заповед на министър-председателя на България е създаден национален оперативен щаб по миграционните въпроси, в който са включени всички ведомства, имащи отношение към конкретните заплахи за средата за сигурност. Осъществява се обмен на информация, изготвят обобщени регулярни справки относно актуалната миграционна обстановка в България и периодични доклади за Ситуационна картина на миграционната обстановка. Националният оперативен щаб провежда заседания и ад хок работни срещи за осъществяване на тясна координация на всички нива и предприемане на адекватни мерки при необходимост.

Значение за подобряване на осведомеността по отношение на ситуационната картина за ЕС оказва и ефективното използване на новоприетия Регламент (ЕС) 2018/1860 за използването на ШИС за целите на връщането на незаконно пребиваващи граждани на трети държави.

Стратегически цели:

- 1. Ефективно управление на дейностите по връщането.**
- 2. Поддържане на достатъчен капацитет от обучени служители с компетентност в областта на връщането.**
- 3. Оптимално използване на финансирането на операциите по изпълнение на**

9. ИЗПОЛЗВАНЕ НА МОДЕРНИ ТЕХНОЛОГИИ

България се стреми да прилага най-нови решения по отношение на различните видове граници.

Използват се съвременни технически средства за осъществяване на гранични проверки на първа и втора линия на ГКПП (уреди за проверка на документи, технически уреди за откриване и идентификация на експлозиви, радиоактивни вещества, оръжия и боеприпаси и комплекс от автоматизирани информационни системи за проверка на преминаващи лица и МПС).

В МВР (ДКИС) се проектират, изграждат, развиват и поддържат следните системи: АИС ГК, АИС Н.ШИС II, АИС НМАП, АИС ГТД и други АИС.

Благодарение на оперативната съвместимост между АИС, разработени и поддържани в ДКИС, АИС ГК осигурява автоматизирано установяване на обявени за общодържавно и международно издирване български граждани и чужденци в базите данни на НИС, ШИС и Интерпол, установяване на обявени за издирване български и чужди МПС в базите данни на НИС, ШИС и Интерпол, недопускане излизането от България на български граждани с наложено ограничение по ЗБЛД, недопускане влизането или излизането от България на чужденци с ограничение по ЗЧРБ, недопускане преминаването на границата на лица с невалидни документи за пътуване, автоматично предоставя информация за визовия режим с държавата, издала задграничния паспорт на чуждия гражданин. Също така благодарение на изградената информационна и комуникационна инфраструктура се извършва проверка, включително и на биометрични данни, в реално време, и предоставя идентификационни данни от АИС „Виза” в МВНР за чужди граждани, получили входни български визи.

Граничните полицаи, действащи на терен, разполагат с мобилни устройства, които им осигуряват достъп до АИС с възможност за проверка на документите за самоличност.

България извърши оценка на текущото състояние на инфраструктурата на ГКПП, на необходимостта от технически решения и предприемането на мерки във връзка с крайния срок на привеждане в готовност на ГКПП на страната за работа с EES.

Функционалностите за изпълнение на изискванията на EES ще бъдат вградени в сега действащата АИС ГК. България извършва планиране и проектиране на програмното осигуряване, хардуерно реализиране и администриране за EES и развитие на програмното осигуряване на АИС ГК.

През 2019 бяха приети Регламентите за оперативната съвместимост на информационните системи. Оперативната съвместимост ще свърже действащите (ШИС, ВИС и Евродак) и бъдещите EES, ETIAS и ECRIS-TCN. Сроковете за пускане в експлоатация на EES и ETIAS са съответно – м. февруари 2022 г. и началото на 2023 г.

МВР е отговорно за изграждането и съответно свързването на ШИС, Евродак, EES и ETIAS. Националното звено на ETIAS ще е част от структурата на ДМОС. Системата ВИС ще функционира в МВНР, а ECRIS-TCN в МП. Оперативната съвместимост е един от най-амбициозните проекти на ниво ЕС, който се очаква да повиши общото ниво на сигурност на европейските граждани и да зададе качествено по-високо ниво на информационния обмен. Целта е бърз и ефективен достъп до цялата налична информация в съществуващите и бъдещите информационни системи в областта ПВР.

България, подобно на останалите ДЧ, се подготвя за прилагането на отделните системи и оперативната съвместимост като цяло. Това е важно, тъй като оперативната съвместимост може да започне да се прилага, само ако всички страни са изпълнили ангажиментите си. Забавянето на дори една от тях би попречило на навременното стартиране на проекта.

Подготовката включва множество аспекти, между които техническо изграждане на системите и взаимовръзките между тях, назначаване на допълнителни човешки ресурси и обучението им, актуализиране на правната рамка, осигуряване на необходимото техническо оборудване с финансиране от ЕС и националния бюджет и други.

Координацията на подготовката на България за оперативната съвместимост на национално ниво се осъществява от специално създадената Стратегическа работна група към НСМГУИ, председателствана от заместник-министъра на вътрешните работи и включваща представители на ръководно ниво от всички ангажирани с проекта ведомства. Този формат осигурява необходимата съгласуваност и координация на действията и общ поглед върху развитието на процеса и взаимовръзките между отделните системи.

Отделно функционират работни групи в МВР по всяка от системите, като подготовката за системата ETIAS е част от задачите на работната група по EES. Изготвя се Национален план за изпълнение на EES. Извършен е и анализ на възможностите за определяне на национално звено за контакт, което ще бъде структура в рамките на МВР. Създадена е и работна група по новата законодателна рамка за ШИС, която координира планово техническото изграждане на новите функционалности на системата и подготовката на структурите за привеждането в изпълнение на новите Регламенти за ШИС до края на 2021г.

Политическият надзор над навременното реализиране на проекта за оперативна съвместимост на системите се осъществява от НСМГУИ.

Новите системи и тяхната взаимосвързаност водят и до необходимост от реорганизация на работата.

В зависимост от конкретните условия предстои подмяна на съществуващите кабинни за гранични проверки, приспособяване на вече съществуващата инфраструктура за работа с EES, поставянето на допълнителни електронни гишета за автоматизиран граничен контрол на въздушни граници и на сухопътни ГКПП.

Важен елемент от подготовката на България е и разработването на процедурите и начина на работа на служителите (т. нар. „бизнес модел“) след реализирането на оперативната съвместимост.

Политическото значение на проекта изисква определяне на технически екип от експерти, които да работят единствено и само по въпросите на оперативната съвместимост. По този начин ще се осигури нужният фокус върху навременното и качествено изпълнение на проекта.

Нови технологии се използват и в граничното наблюдение. На българо-турската, морската и отчасти на българо-сръбската граница са изградени и въведени в експлоатация ИСН. В граничното наблюдение е включен и въздушен компонент, включващ пилотируеми и безпилотни летателни средства, за развитието на който е изготвена Концепция.

България предвижда да изпълни дейности по разширяване на ИСН на българо-турската граница до покриване на всички участъци от тази граница, които на този етап не са обезпечени с интегрирана система.

Планирано е повишаване на капацитета за извършване на наблюдение чрез въвеждане на нови мобилни системи за гранично наблюдение и поетапна подмяна на използваните индивидуални средства за гранично наблюдение.

Реализирането на тези дейности ще повиши капацитета за противодействие на незаконната миграция, ще оптимизира придобиването на изпреварваща информация и обобщена картина за обстановката по границата и капацитета за реакция при опити за незаконно навлизане на територията на България.

В НКЦ се следи ситуационната картина по границите, визуализирана на електронна карта. Получава се информация в реално време от ИСН на морската и българо-турската граници. Изградената система AVL за автоматизирано визуализиране на местоположението на граничните патрули позволява получаване на информация в центъра за всички патрули, тяхното движение и разположение. Чрез EUROSUR се осъществява обмен в реално време на информация със ситуационния център на ЕАГБО и с НКЦ на ДЧ.

Основните предизвикателства, пред които е изправена България по отношение на разработването, въвеждането и употребата на съвременни технологии и по-конкретно за реализиране на проекта за оперативно свързване на системите, са свързани с липса на достатъчно финансиране, покрито от европейските фондове, което налага национално финансиране; риск тръжните процедури на национално ниво за доставка на необходимото техническо оборудване да се забавят; недостатъчен брой квалифицирани специалисти в областта на информационните технологии; необходимост от реконструкция на наличната инфраструктура; нужда от обучението на крайните потребители; липса на финансиране за следгаранционна поддръжка на системите (гаранционният срок започва да тече от изграждането на системата, а не от нейното стартиране).

Стратегически цели:

1. Изпълнение в срок на ангажиментите на България за реализиране на проекта на ЕС за оперативна съвместимост на информационните системи чрез определяне на технически екип от експерти, които да работят единствено и само по въпросите на оперативната съвместимост и осигуряване на достатъчно финансиране.

2. Осигуряване на необходимото техническо оборудване за гранични проверки според съществуващите стандарти за целите на EES.

3. Увеличаване на броя на ИТ специалистите, служители за гранични проверки и допълнителен брой служители за физически контрол и охрана във връзка с новите технологии.

4. Организиране на обучения за работа на национално и европейско ниво за работа с широкомащабни информационни системи на ЕС.

5. Разширяване на ИСН на българо-турската граница до покриване на всички участъци.

10. МЕХАНИЗЪМ ЗА КОНТРОЛ НА КАЧЕСТВОТО

Всеобхватната оценка на уязвимостите позволява идентифицирането на слабостите, а тяхното правилно адресирането повишава способностите за реакция, подобрява планирането на ресурсите и улеснява процеса за вземане на решения.

Националният механизъм за контрол на качеството обхваща различни нива.

На стратегическо и политическо ниво действия механизма за контрол, функциониращ в рамките на НСМГУИ. Контролът е организиран на три нива, като отдолу нагоре редът е следният: стратегическа работна група, Съвет и Министерския съвет.

Към НСМГУИ функционира постоянно действаща стратегическа работна група „Интегрирано гранично управление“, която има основната задача по изготвянето на Националната стратегия по ИГУ, изготвянето на Планове за действие за изпълнението ѝ и на отчетите за тяхното изпълнение. Допълнителна задача на групата е да изготвя препоръки за подобряване на изпълнението на политиките по граничното управление, което спомага за още по-задълбочения и всеобхватен контрол на качеството. В работата на групата участват представители на всички ведомства, ангажирани с управлението на границите, с което контролът на качеството обхваща и вътрешно административните правила на ведомствата за контрол.

Стратегическата работна група регулярно предоставя на Съвета информация за степента на изпълнение на Националната стратегия по ИГУ и за дейността на групата като цяло.

Съветът от своя страна може да дава насоки по изпълнението на националната политика в областта на ИГУ, може да координира дейността на държавните органи при прилагането на Националната стратегия по ИГУ, може да прави предложения за изменения на нормативни актове, ако се налага за подобряване ефективността на изпълнението на стратегията и може да разглежда въпроси за укрепване на административния капацитет. В своята дейност Съветът предлага отчети на Министерския съвет за изпълнението на стратегията и плановете. По този начин се осигурява контрола от най-високо политическо ниво и мониторинг на ефективното прилагане на ИГУ.

На професионално ниво проверките за правилното прилагане на шенгенското законодателство в ДЧ не са приложим инструмент за контрол на качеството като част от общия механизъм по отношение на България, тъй като съгласно Регламента за оценките по Шенген² България може да бъде оценявана по Шенген единствено след вземане на решение от Съвета за пълното прилагане на достиженията на правото от Шенген от България.

През годините България наложи практиката за периодично извършване на самооценка по Шенген в различните области и от различните ведомства и структури, които имат отношение към прилагането на шенгенските критерии. Съществуваше и механизъм за следене изпълнението на неотложни мерки във връзка с присъединяването на страна към Шенген. Към момента не съществува специално създаден механизъм за самооценка, тъй като продължилото с години отлагане на вземането на решение за членство в Шенген създаде усещане за несигурност относно потребността за имитиране на оценките по Шенген. Така постепенно самооценките се превърнаха в Планове за действие за изпълнение на конкретни задачи, като например модернизирани на националните информационните системи и софтуери за прилагане на последните поколения и версии на ВИС, ШИС и на новите технологии.

България поддържа правилно обучен пул от експерти, които са оценители по Шенген и които винаги могат да допринесат за повишаване на капацитета на национално ниво.

² член 1, параграф 1, буква б) във връзка с предложение 28 от преамбюла на Регламент (ЕС) № 1053/2013 за създаването на механизъм за оценка и наблюдение с цел проверка на прилагането на достиженията на правото от Шенген и за отмяна на решението на изпълнителния комитет от 16 септември 1998 г. за оценка и прилагане на Споразумението от Шенген

Експертизата, която натрупват българските експерти, редовно участващи в оценките по Шенген на останалите ДЧ и асоциирани държави, е безценен инструмент за оценка на национално ниво, учейки се от добрите практики и евентуалните пропуски на останалите ДЧ.

Друго ниво на контрол на качеството е вътрешноевропейското в контекста на прилагането на чл. 33а от Закона за администрацията, съгласно който органите на изпълнителната власт поставят ежегодни цели за дейността на съответната администрация и осъществяват контрол за тяхното изпълнение, с оглед изпълнение на стратегическите национални цели. Към момента водещ документ, набелязващ приоритетите, е Програмата за управление на правителството на Република България през периода 2017-2021 г. Този контрол обхваща оценка на оперативните дейности и способности.

От съществуващите европейски механизми за контрол на качеството, резултатите от оценките на уязвимостта, извършвани от ЕАГБО, се използват и в оценката на уязвимостта на национално ниво. Поради въпросите, предмет на оценката, обхващащи предимно компетентността на ГДГП, резултатите от първите оценки са анализирани и съответно оценявани предимно от МВР. Тези резултати в допълнение към националните практики за мониторинг на готовността на страната за реакция в случай на внезапен миграционен натиск спомагат за извършването на най-точната оценка на уязвимостите.

Организацията на работата в изпълнение на ангажиментите на България по оценката на уязвимостта, извършвана от ЕАГБО, се осъществява основно от ГДГП. Всяка година България събира данни за изготвяне на Базова оценка на уязвимостта. В зависимост от резултатите и препоръките, на ниво ГДГП, се изготвят планове за действие и срокове за изпълнение на мерките.

Отчитайки, че дейностите по оценка на уязвимостта имат превантивен характер, за което е създаден ясен механизъм за мониторинг на изпълнението на препоръките и мерките от ДЧ и факта, че в случай на неизпълнение на предписаните мерки могат да бъдат наложени определени мерки на ДЧ, съгласно чл. 41 от Регламент (ЕС) 2019/1896 полезно би било създаването на по-широк механизъм за обсъждане на препоръките и съответно набелязване на възможни решения, планове за действия с мерки за адресиране на уязвимостите на национално ниво, които засягат повече компетентни органи.

Стратегически цели:

- 1. Повишаване ефективността на механизма за контрол на качеството и оценка на уязвимостите.**
- 2. Увеличаване на капацитета за изпълнение на ангажиментите на Република България произтичащи от Регламент (ЕС) 2019/1896 и свързани с оценката на уязвимостта, обучение на персонала.**

11. МЕХАНИЗЪМ ЗА СОЛИДАРНОСТ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ЕВРОПЕЙСКО ФИНАНСИРАНЕ

Приоритизирането на използването на европейските фондове е в зависимост от резултатите от механизма за контрол на качеството. Финансовите средства се насочват главно за:

- обезпечаване на мерки за ефективно управление на миграцията (миграционните

потоци) и за обработка на лицата след прием (насочването им към компетентния орган ДАБ-МС или ДМ-МВР) – предоставяне на ресурси, обучение, капацитет за настаняване;

- създаване/поддържане на капацитет за охрана на границата;

- поддържане на капацитет, пул от експерти на национално ниво, с което да се гарантират устойчиви способности на състава, които после допринасят и за операциите на ниво ЕС, и на достатъчно персонал.

Финансовата подкрепа от ЕС в областта на управлението на границите и общата визова политика за периода 2014-2020 г. се осъществява чрез националната програма на България по фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС), Инструмент за финансово подпомагане за външните граници и визите.

В рамките на Инструмента за граници и визи са предвидени финансови средства за развиване и поддръжка на информационни системи, свързани с граничния контрол както и за развиване и поддръжка на ИСН на българо-турската граница.

През 2018 г. на България бе предоставено финансиране от ЕС за изпълнение на EES за създаване на Национален единен интерфейс и интегрирането му към съществуващата национална гранична инфраструктура.

По отношение подкрепата за работата на ЕАГБО в националната програма са предвидени две специфични действия за закупуване на мобилна система за наблюдение и за закупуване на гранично-патрулен кораб, които да бъдат предоставяни на разположение на Агенцията в рамките на съвместните операции.

През втората половина на 2019 г. са включени допълнителни средства за изпълнение на дейности, свързани с разработването и развитието на информационни системи на ЕС за разработване и внедряване на ETIAS, както и средства за подкрепа на бързото и ефективно надграждане на националната компонента на ШИС.

В националната многогодишна програма по фонд „Убежище, миграция и интеграция“ (ФУМИ) за периода 2014-2020 г. по Специфична цел 3 „Връщане“ е включено финансиране на дейности за изпълнение на мерки в областта на доброволното и принудително връщане на ГТС в страни на произход. Поставен е акцент върху мониторинга на принудителното връщане, консултациите относно възможностите за подкрепа за доброволно връщане, както и реинтеграционната подкрепа с цел създаване на система за трайно и устойчиво връщане на ГТС в страните на произход при спазване на техните права. Националната програма поставя приоритет на мерките за насърчаване на доброволното връщане и специфичните мерки за адресиране потребностите на уязвимите лица съгласно Директива 2008/115³.

Подкрепата за управление на външните граници и миграция ще продължи и в рамките на следващия финансов период 2021-2027 г. През юни 2018 г. стартира процесът на подготовка на следващата многогодишна финансова рамка в област „Вътрешни работи“.

През посочения период Инструментът за финансово подпомагане за управлението на границите и за визите ще бъде част от Фонда „Интегрирано управление на границите“. Инструментът ще продължи и ще доразвие усилията в областта на осигуряването на по-ефективна и ефикасна защита на външните граници. Ще бъдат подкрепени и доразвити мерките, свързани със системните проверки по границите, въвеждането на широкомащабни и оперативно съвместими информационни системи, включително и бъдещата EES. Подкрепата чрез Инструмента ще бъде насочена към справяне с контрабандата на мигранти и трафика на

³ Директива 2008/115 на ЕП и на Съвета относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите-членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети държави

хора, както и спиране и задържане на лица, представляващи заплаха, подкрепа за ТиС по море, оборудване и обучение на служители на ГДГП, както и бърза оперативна подкрепа за ДЧ, подложени на миграционен натиск. Инструментът ще гарантира също така по-нататъшното развитие и модернизирание на визовата политика, като същевременно ще засили сигурността и ще намали рисковете от незаконна миграция.

ФУМИ ще подкрепя и насърчава усилията на ДЧ с цел постигането на ефективно прилагане на Директива 2008/115/ЕО, на система за по-бързо връщане, съпътствана от спазване на процедурите и стандартите, благодарение на които Европа осигурява хуманно и запазващо достойнството третиране на подлежащите на връщане лица, и пропорционално използване на принудителни мерки в съответствие с основните права и принципа на забрана за връщане. За постигането на устойчиви политики за връщане фондът ще подкрепя интегриран и координиран подход към управлението на връщането и сътрудничеството с трети държави с цел те да изпълняват задълженията си, като предлага подкрепа под формата на изграждане на капацитет за управление на връщанията, информационни кампании и кампании за повишаване на осведомеността, както и подкрепа за мерки за реинтеграция.

Многогодишните национални програми на България по ФУМИ и по ФВС се изпълняват чрез Индикативните годишни работни програми (ИГРП), които се публикуват за консултация на интернет страницата на Отговорния орган и се обсъждат в рамките на комитетите за наблюдение по ФУМИ и по ФВС. При подготовката и изменението на националната програма и ИГРП се прилага принципът на партньорство чрез процедури за консултиране с партньорите съгласно чл. 12 от Регламент 514/2014 г. - Хоризонталния регламент. В рамките на подготовката на програмите консултациите се провеждат под формата на работни групи. Всички заинтересовани международни организации, НПО и държавни институции и структури, работещи по проблемите, свързани с миграцията и граничното управление, бяха ангажирани в процедурите по консултиране при подготовката на националните многогодишни програми. Това партньорство продължава да бъде поддържано и по време на прилагането, наблюдението и оценката на националните програми чрез създадените комитети за наблюдение по ФУМИ и по ФВС. Принципът на партньорство бе приложен и в процеса на средносрочен преглед на националните програми по двата фонда през 2018 година.

Отговорен орган по ФВС и по ФУМИ за периода 2014-2020 г. е дирекция „Международни проекти“ (ДМП) – специализирана структура на МВР за управление на програми и проекти, финансирани от фондове и програми на ЕС и други международни финансови инструменти, а компетентните органи за управление на граничния контрол и връщането – ГДГП и ДМ, са създадени звена за изпълнение на проекти, които разполагат с капацитет за кандидатстване и усвояване на финансиране от ЕС.

Основно предизвикателство представлява недостатъчната финансова помощ от фондовете за изпълнение на целите и приоритетите на България в ИГУ.

Стратегически цели:

1. Осигуряване на ефективно усвояване на средствата от ЕС по Инструмента за финансово подпомагане на управлението на външните граници и за визите и ФУМИ за периода 2021-2027 г.

12. ОСНОВНИ ПРАВА

Гарантиране защитата на основните човешки права е основен принцип, залегнал в граничното управление в действията на служителите от отговорните институции.

На национално ниво необходимите правила са описани в Етичния кодекс за поведението на държавните служители в МВР, който утвърждава нормите за етично поведение при изпълнение на техните задълженията.

Новите предизвикателства и засиленият миграционен натиск по външните граници на ЕС налагат още по-стриктно гарантиране пълното зачитане на основните човешки права във всички дейности по управление на границите.

При спазването на стандартите, свързани с граничното управление България, се ръководи и от Стратегията на ЕАГБО за основните човешки права.

На оперативно ниво се прилагат посочените в нея изисквания по време на извършване на съвместни операции, като се взема под внимание специфичната ситуация, в която се намират уязвими групи, според вида граница.

В оперативните планове са включени мерки в случай на сериозно нарушение на човешките права. Създаден е механизъм за подаване на жалби от засегнати лица по време на операциите.

Обучението в тази област е част от основното обучение на граничните служители, отговарящо на Общата основна учебна рамка на Агенцията. Специфично разработен за основните права модул цели да предостави достатъчно знания за практическото им прилагане при извършване на граничен контрол.

Регулярно се провеждат и специализирани обучения, насочени към подобряване на работата на служителите на ДАБ. Съвместни обучения се извършват с международни и неправителствени организации (МОМ, ВКБООН, УНИЦЕФ и други).

Държавните органи, участващи в прилагането на Регламента Дъблин⁴ и Регламента Евродак⁵, работят съвместно на базата на съществуваща нормативна база при спазване на основополагащия принцип за неотблъскване (non-refoulement) на ГТС, подали молби за международна закрила. Декриминализирано е незаконното преминаване на държавната граница от лица, които искат да упражнят правото си да потърсят международна закрила.

Подписаният между ГДПП, ВКБООН и БХК тристранен меморандум за разбирателство регулира сътрудничеството на българските граници в полза на тези, които търсят закрила и гарантира спазването на принципа на „неотблъскване“ чрез възможност за наблюдение на действащите процедури.

Според националното законодателство Омбудсманът на Република България извършва мониторинг за спазването на човешките права от граничните органи на оперативно ниво. Негови представители могат да участват като наблюдатели във всички дейности по

⁴ Регламент (ЕС) № 604/2013 на ЕП и на Съвета от 26 юни 2013 г. за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство (преработен текст)

⁵ Регламент (ЕС) № 603/2013 на ЕП и на Съвета от 26 юни 2013 г. за създаване на система Евродак за сравняване на дактилоскопични отпечатащи с оглед ефективното прилагане на Регламент (ЕС) № 604/2013 за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство и за искане на сравнения с данните в Евродак от правоприлагащите органи на държавите членки и Европол за целите на правоприлагането и за изменение на Регламент (ЕС) № 1077/2011 за създаване на Европейска агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в областта на свободата, сигурността и правосъдието

полицейско задържане, операции по връщане на ГТС и оценка на условията за настаняване на задържаните.

Полагат се специални грижи и процедури за лица, търсещи международна закрила попадащи в категорията „със специални нужди“. Създаден е механизъм за идентификация и оценка на уязвимостта на възможно най-ранния етап в процедурата за търсене на международна закрила, който продължава по време на цялата процедура до произнасянето с решение.

По отношение на идентифицираните като уязвими лица се ползва Инструмента на ЕСПОУ за идентификация на лица със специални нужди.

Уязвимите лица, търсещи международна закрила в България, имат право на безплатна правна помощ, която се предоставя в сътрудничество с Националното бюро за правна помощ и неправителствени организации.

Защитата на малолетни и непълнолетни лица, търсещи международна закрила в България се води от принципа за най-добрия интерес на детето.

Всички служители спазват законовите изисквания за защитата на личните данни. Спазването на правата, свързани с личните данни, се контролира от КЗЛД, съвместно с длъжностно лице по защита на личните данни на ниво МВР, които работят по възникнали казуси. Провеждат се тематични обучения насочени към служители на граничните органи и специализирани обучения за работата с лични данни в дигитална среда за юристи.

На ГКПП и на местата за настаняване на задържани лица са разпространени печатно-информационни материали, предоставени от ВКБООН, с процедурите по предоставяне на закрила в Република България и правата на лицата, търсещи закрила на различни езици.

Стратегически цели:

- 1. Повишаване на капацитета за разпознаване уязвими лица чрез провеждане на разяснителни кампании за граничните служители на първа и втора линия.**
- 2. Засилване на сътрудничеството с международни и неправителствени организации за прилагане на най-добри практики по отношение на лица в риск и жертви на трафик.**
- 3. Постоянен мониторинг на работата на отговорните институции за гарантиране спазването на изискванията по основните човешки права.**

13. ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Обучението на граничните служители в България е в съответствие с Европейската и националната квалификационна рамка и се извършва от специализирана структура – Академията на МВР (АМВР) и нейни подразделения - центрове за специализация и професионална подготовка (ЦСПП). Като основни инструменти за обучение АМВР и центрoвете разработват учебни планове и програми, които се основават на европейските и национални приоритети и задачи в областта на контрола на външни граници. Учебните планове и програми се изграждат профилирано на академично ниво за управленските и ръководни кадри в системата на МВР, а за обучаваните на тактическо ниво имат целенасочен практико-приложен характер. Разработени са въз основа на целите и изискванията на SQF и ССС на ЕАГБО. Учебните планове и програми са диференцирани за различните управленски

нива. Прилагането на принципите на секторната квалификационна рамка на ЕАГБО дава възможност политиката на качеството и образователна насоченост да бъде съобразена с образователната среда. Един от основните принципи в Европейското образователно пространство е заложената оперативна съвместимост, отразяваща способността на граничната и бреговата охрана да работят заедно. От съществено значение за постигане на съвместимост с европейските норми и практики е сътрудничеството на АМВР с Европейския полицейски колеж (CEPOL) и получаването на статут на АМВР на партнираща учебна институция на ЕАГБО. Тясното международно сътрудничество с училища от ЕС (партниращи академии на ЕАГБО) и връзките с други учебни заведения в страната дава възможности за прилагането на най-добри практики в областта на организацията на учебния процес.

На преподавателския състав се предоставят възможности непрекъснато да поддържа професионалната си подготовка и да разширява теоретичните си познания чрез участия в програми за обмен на преподаватели/студенти по различните европейски програми за образование в това число и на специализирани институции като Европейския полицейски колеж (CEPOL), ЕАГБО, университети и училища в Европа, подготвящи кадри в областта на правоохранителната дейност.

В съответствие с поставените цели за непрекъснато поддържане на високо качество на обучението и прилагането на най-добрите европейски и национални практики, АМВР извършва съвместни дейности по обмен на преподаватели и студенти с различни университети, училища, обучителни институции в страната, с държавите от ЕС, съседни страни. Това сътрудничество надхвърля границите на Европа, като въз основа на двустранни споразумения за обучение на студенти сътрудничим с Виетнам. Провеждат се обучения по проекти в областта на правоприлагането на полицейски служители от Афганистан, Ирак и други държави.

Сътрудничеството на АМВР с обучителните институции се развива на международно, междуведомствено и вътрешноведомствено равнище.

Насоките за оптимизация на обучението в близка и средносрочна перспектива са:

- Прилагане на най-добрите практики в ЕС при разработването на общи учебни планове и програми за обучение;

- Участие в магистърски програми на ЕАГБО, Европейския полицейски колеж (CEPOL) и други;

- Участие на преподаватели/студенти в програмите за мобилност и обмен с различни европейски обучителни институции в т.ч. на ЕАГБО, Европейския полицейски колеж (CEPOL), SQF, Еразъм+ и други.

На национално ниво АМВР работи за разширяване на сътрудничеството с институциите от задължителния граничен контрол, партниращи в ИГУ и с техните обучителни звена. Изгражда се система за обучение на базата на съществуващите инициативи и програми за ръководството на студенти от Еразъм и по магистърските програми на ЕАГБО и Европейския полицейски колеж (CEPOL).

За обучението на студенти и служители се използват съвременни технически средства и лаборатории, изградени и оборудвани по различни проекти и програми. Преподавателският състав се стреми към използване на най-нови технологии за преподаване в дидактически и технически аспект. Акцент се поставя не само върху дистанционното обучение, но и върху внедряването на интерактивни и други форми на електронно обучение,

съобразени с потребностите.

От съществено значение за професионалната подготовка на служителите е и провежданото без откъсване от работа обучение в териториалните структури.

Стратегически цели:

1. Цялостна адаптация на обучението за специалисти в областта на ГК към изискванията на ЕАГБО, зададени чрез ССС и SQF.

2. Укрепване и развитие на капацитета на обучителните институции в МВР чрез изграждането на адекватен на задачите и обхвата на обучението щат и осигуряване на необходимото финансиране за обучителните дейности.

3. Въвеждане на нови технологии и инструменти в обучението и образованието.

4. Задълбочаване на сътрудничеството в областта на ИГУ на европейско равнище с ЕАГБО и партниращите към нея училища, чрез програмите за обмен и мобилност и на национално равнище по отношение на образованието и обучението.

5. Изграждане на високо ниво на професионализъм чрез усвояване на знания, умения и компетенции в дейностите по граничен контрол.

14. НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ИНОВАЦИИ

България се стреми да прилага съвременните стандарти и тенденции в сферата на научните изследвания и иновациите свързани с граничното управление.

Национални експерти, занимаващи се най-вече в сферата на информационните технологии използват всички съвременни достижения за проектиране, разработване и развитие на софтуерни продукти и участват в семинари, презентации, обучения и теле-конференции в тази област.

МВР разполага с автоматизирани системи, в които се събира и обработва информация по различни дейности и които подпомагат изграждането на анализа на риска и взимането на решения. На база европейско и национално финансиране е изградено и се доразвива по различни проекти хардуерното и софтуерно обезпечаване на дейността по изграждане на националната стратегия за интегрирано гранично управление.

Като част от ЕИГУ, България участва в проекти с европейско финансиране по програма Хоризонт 2020.

Проект Smile - “Smart mobility at the European land Borders”

Основната цел на проекта е проучване и разработване на иновативна приложна среда за решение за идентификационен контрол, който ще увеличи скоростта на преминаване на пътничко-потока на ГКПП и осигури високо ниво на сигурност чрез ускоряване процеса на обработка на преминаващите лица. Прилага се иновативна мобилна концепция, която се базира на използване на многомодулни биометрични данни.

Проект FOLDOUT - „Through-foliage detection, including in the outermost regions of the EU”

Проектът се ръководи от Австрийския технологичен институт (АИТ), като участници са правоприлагащи органи, университети и изследователски партньори от Белгия, Испания, Франция, Финландия, Италия, Полша и други участници. Основната цел на проекта е откриването, намирането, проследяването или идентифицирането на лица и превозни средства, пресичащи границата в гористите райони, заради нарастващия риск от

нерегламентирано преминаване и имиграция през границата. Чрез комбиниране или подобряване на технологиите и техниките за наблюдение и разположението на сензорите да се достигне до предоставянето на по-качествени възможности за откриване и заснемане. Предложеното решение следва да бъде изпитано и утвърдено от органи на властта по отношение на възможностите за ефективен контрол върху сухоземната граница, покрита от растителност, при всякакви метеорологични условия. В рамките на проекта ще се осъществят тестове на оборудването.

Проект PERCEPTIONS - „Understand the impact of novel technologies, social media, and perceptions in countries abroad on migration flows and the security of the EU & provide validated counter approaches, tools and practices”

Водещ координатор по горепосочения проект е австрийската фирма Synuo GmbH. Основната цел на проекта е в рамките на проекта до 2024 г. да се разработят ефективни инструменти за анализ на риска от мигрантски потоци на външните граници на ЕС, базирани на използването на съвременни информационни технологии и софтуерни приложения, позволяващи събирането, обработката и анализа на голямо количество разнообразна по характер и произход информация в реално време. Реализацията на проекта ще подпомогне вземането на решения при кризисни ситуации и ще допринесе за повишаването на сигурността на границите.

Стратегически цели:

- 1. Засилване на участието в инициативи с европейско финансиране за подобряване на националния капацитет и принос към интегрираното управление на европейските граници.**
- 2. Сътрудничество с органите на национално ниво за идентифициране на нуждите от иновации в сферата на граничното управление.**